

Skoplje

Evgenija Demnievska

Bogdan Musović

U novoj konstelaciji duhovno-kreativnog preobražaja ili u novoj relaciji likovne transpozicije, slikarstvo Evgenije Demnievske rezultiralo je zbirom vizuelno-pikturalnih podataka u iluzionistički koncept i specifičnu organizaciju površina. Ovakvo slikarstvo suptilnih lirskih senzacija, izraženo dematerijalizacijom klasičnih likovnih medija je svakako posledica trogodišnjeg studentskog boravka Demnievske u Japanu. Međutim, njena likovna evolucija nosi jasne tragove naše prepoznatljive tradicije, koja je često prisutna kao meditacija i nostalglično sećanje. Zato prvi utisak odnosi se pre na izvesnu tehničku emancipaciju, senzibilitet i novi sistem prezentiranja znakova — nego na potpuno novu likovnu koncepciju odnosno alternativu. Neosporno da je japanska specifičnost (oblik života, nasleđe i religija) imalo i ima značajan udeo u formiranju, kultiviranju i proširivanju — njenih granica spoznaje likovnog fenomena. Demnievska nam u ovom trenutku nudi oblike (za nas zagonetnog sadržaja) i putopise kao registraciju vizuelno-plastičnih percepcija, misaonih zaključaka i rituala — redukcijom motiva, predmeta i znaka u metafizičkim prostorima. Jedna karakteristična, odnosno bitna novina u slikarstvu Evgenije Demnievske je sistem organizacije poliptičnih površina u jednu konkretnu celinu i upotreba mnogovrsnih japanskih (pirindžanih) papira, sa kojima apliciranjem postiže tonske vrednosti, a samim tim potvrđuje pomenutu dematerijalizaciju i negiranje klasičnog medija.

Demnievska u više slučajeva podređuje svoje slikarske intervencije (temperom) prirodnim tonskim svojstvima papira, a optičkim minimalizmom doprinosi asocijativnom momentu slike tj. njenoj čitljivosti simbola, poruke i uspomene u izmenjenim uslovima. Ovakvom verifikacijom vizuelne misli ili prevodjenjem taktilno-pikturalnih utisaka: predmeta, legende, (za nas apstraktno japanske kaligrafije) ceremonijala i doživljaja — likovnim jezikom, Demnievska sistematično svoju likovnu personalnost u kompaktnu i razumljivu celinu. Upotrebljavanjem, odnosno građenjem dela sistemom površina istih dimenzija, ima svoj nesumnjivi pandan u japanskoj arhitekturi i karakterističnim minimalnim urbanim prostorima ja-

panskog stila. Ekspoziranjem kulta i vezuelne, ponekad sentimentalne sekvence na date površine, intenzivnog i intimnog ambijentalnog utiska, Demnievska zaokružuje izvesni program i kreativni dug novim vidicima i stečenim tehničkim mogućnostima koje je omogućio ovaj boravak. Iz ovog tzv. japanskog perioda izdvajaju se dela: Ostrva, Kamena bašta, Listovi, Sneg, Kapi itd. svojim neobičnim postupkom tretiranja motiva i materije, postižući neočekivane harmonične i lirске — poetične odnose.

Kao što je evidentan uticaj sadržinsko-vizuelnih utisaka u novu transpoziciju i shvatanje dela — takođe je očigledno vraćanje i primenjivanje pikturalnih viđenja i senzacija svoga podneblja u ovoj uslovno rečeno japanskoj koncepciji i tehnici. Dakle Demnievska sintetizuje novostečena iskustva — prefljnog tretmana sa domaćom tradicijom i trajnim vrednostima srednjovekovnog živopisa. Iz ove sinteze: tehnike, iskustva i karakterističnog tonaliteta sa emotivnim doživljavanjem tradicije stvorena su izvanredna dela, kao što su: Od Mileševo, Ikona i drugi. Pomenuta dela ne samo da govore da je ovakav spoj ideja i stila tj. tradicije i iskustva moguć — već ga na najbolji mogući način opravdavaju i daju nove kreativne aspekte mladog umetnici.

Zapostavljanjem intenzivnog kolorita na račun bleđih nežnih površina i posebnim osećanjem za prostornost, Demnievska demistificira — oblik, život i neka daleka izgubljena ostrva. Mada je Demnievska usvojila organizacioni sistem tj. kompozibilnost plošnih elemenata kao osnovno sredstvo izražavanja, te površine odnosno planovi određuju samo prostornu kompoziciju dela, koja u ovom slučaju nije konačna i skoro uvek stoji u zavisnosti likovne ideje i kreativnog cilja.

Demnievska pored tonskog bogatstva specijalnog japanskog papira upotrebljava autentične — prirodne detalje (listove sa drveća) koje postavlja ispod prozirnog papira kao novu plastično tonsku vrednost. Njena likovna intervencija bojom ili tušem svodi se na usredsređivanje i tumačenje prepoznatljivog znaka u određenu misaonu, simboličnu ili figurativnu koncepciju.